

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Warszawa, 12 sierpnia 2022 r.

DIH-3.707.95.2022.IJ

DECYZJA DIH-III/102/2022

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r., poz. 735, z późn. zm.), art. 1 ust. 3 oraz art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1706), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w przedmiocie odwołania od decyzji Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Warszawie nr PO.110.C.49.2022.MW z dnia 22 czerwca 2022 r. na mocy której, przedsiębiorcy Małgorzacie Lassocie prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą Małgorzata Lassota Sklep spożywczo – przemysłowy w Krasieńcu, wymierzono karę pieniężną w wysokości 3 000 zł (słownie: trzy tysiące złotych) z tytułu niewykonania obowiązku określonego w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz.U. z 2019 r. poz. 178) oraz § 4 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 9 grudnia 2015 r. w sprawie uwidaczniania cen towarów i usług (Dz. U. z 2015 r. poz. 2121), **utrzymuje ww. decyzję w mocy.**

Uzasadnienie

W dniach 14 – 22 marca 2022 r. inspektorzy reprezentujący Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Warszawie zwanego dalej: „Mazowiecki WIIH” lub „organ pierwszej instancji”, przeprowadzili kontrolę w placówce detalicznej należącej do przedsiębiorcy (...) dalej: „strona”, „strona postępowania”, „przedsiębiorca”.

Upřednio, zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162 ze zm.), dalej: „Prawo przedsiębiorców”, skierowano do przedsiębiorcy zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli z 15 lutego 2022 r., ze wskazaniem zakresu przedmiotowego kontroli, tj.

- 1) kontroli przestrzegania przepisów dotyczących uwidaczniania cen;
- 2) sprawdzenia rzetelności uwidaczniania cen przy produktach;

3) sprawdzenia rzetelności obsługi przez dokonanie zakupu kontrolnego.

Strona odebrała zawiadomienie w dniu 16 lutego 2022 r.

W wyniku działań kontrolnych zakwestionowano sposób uwidaczniania cen dla 95 partii towarów na 100 losowo wytypowanych oraz sprawdzonych przez inspektorów i stwierdzono brak ceny jednostkowej. Partie sprawdzone zostały wymienione w załączniku Nr 1 do Protokołu kontroli nr DO.8361.29.2022.

Powyższe nieprawidłowości naruszały art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2019 r. poz. 178), dalej: „ustawa o cenach” oraz § 4 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 9 grudnia 2015 r. w sprawie uwidaczniania cen towarów i usług (Dz. U. z 2015 r., poz. 2121) dalej: „rozporządzenie Ministra Rozwoju”.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami organ pierwszej instancji, zawiadomieniem PO.110.C.49.2022.MW z dnia 24 maja 2022 r. wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w przedmiocie wymierzenia kary pieniężnej w trybie art. 6 ust. 1 ustawy o cenach z tytułu niewykonania obowiązków uwidaczniania cen jednostkowych. Jednocześnie stronę pouczono o przysługującym jej prawie do czynnego udziału w postępowaniu, a w szczególności o prawie wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów, przeglądania akt sprawy, jak również brania udziału w przeprowadzeniu dowodu oraz możliwości złożenia wyjaśnienia. Ponadto w piśmie tym organ pierwszej instancji zwrócił się do strony o wskazanie wielkości obrotów i przychodu uzyskanych za rok poprzedni.

Strona pismem z 3 maja 2022 r. złożyła wyjaśnienia, w których wskazała, że brak cen jednostkowych na produktach wynikał z jej niewiedzy. Cały towar jest ometkowany i widnieją na nim ceny, natomiast nieprawidłowości zostały usunięte.

Decyzją nr PO.110.C.49.2022.MW z dnia 22 czerwca 2022 r. Mazowiecki WIIH wymierzył stronie, na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o cenach, karę pieniężną w wysokości 3.000 zł za niewypełnienie w miejscu sprzedaży detalicznej obowiązku, o którym mowa w art. 4 ust. 1 tej ustawy oraz § 4 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju.

W dniu 7 lipca 2022 r. do Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Warszawie wpłynęło odwołanie strony. Strona zaskarżyła decyzję w całości zarzucając jej naruszenie art. 6 ust. 1 polegające na:

- a) jego niewłaściwym zastosowaniu w sytuacji, gdy odwołująca spełniła obowiązek uwidocznienia cen a uchybienia dotyczyły wyłącznie niewidocznienia cen jednostkowych;

- b) wymierzeniu kary w kwocie 3 tys. złotych w sytuacji, gdy stopień naruszenia obowiązków, dotychczasowa działalność przedsiębiorcy, a także wielkość jego obrotów i przychodu uzasadniały bądź odstąpienie od ukarania bądź wymierzenie kary w kwocie minimalnej.

Stawiając powyższe zarzuty strona wniosła o:

- 1) zmianę decyzji i odstąpienie od ukarania, ewentualnie
- 2) zmianę decyzji i wymierzenie kary 1 tys. złotych,
- 3) uchylenie decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu strona wskazała, że z literalnego brzmienia normy prawnej wynika, że do nałożenia kary finansowej konieczne jest niewykonanie obydwu obowiązków, a więc niezamieszczenia zarówno ceny, jak i ceny jednostkowej. Na produktach w sklepie były umieszczone ceny, zatem uznać według strony należy, że ewentualne naruszenie porządku prawnego nastąpiło jedynie w niewielkim stopniu.

Pismem z dnia 19 lipca 2022 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, dalej: „Prezes UOKiK” poinformował stronę postępowania o toczącym się postępowaniu odwoławczym oraz przysługującym stronie prawie do zapoznania się z aktami i prawie wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów. Strona nie skorzystała ze swojego uprawnienia.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił i stwierdził.

Istotą postępowania odwoławczego jest ponowne rozpoznanie i rozstrzygnięcie tożsamej przedmiotowo i podmiotowo sprawy administracyjnej w granicach wyznaczonych rozstrzygnięciem decyzji organu pierwszej instancji. W toku postępowania organ odwoławczy dokonuje oceny, czy odwołanie strony jest uzasadnione oraz sprawdza, czy wydana decyzja była prawidłowa.

Stosownie do art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, w sprawach związanych z wykonywaniem zadań i kompetencji Inspekcji, organem właściwym jest wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem wyższego stopnia i w związku z powyższym, w ramach nadzoru, jest uprawniony do przeprowadzenia niniejszego postępowania.

Z treści art. 4 ust. 1 ustawy o cenach, wynika, iż przedsiębiorca ma obowiązek w miejscu sprzedaży detalicznej i świadczenia usług uwidocznić cenę oraz cenę jednostkową w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości oraz umożliwiający porównanie cen, zaś § 4 ust 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju wskazuje, że cena jednostkowa dotyczy

odpowiednio ceny za litr lub metr sześcienny - dla towaru przeznaczonego do sprzedaży według objętości albo kilograma lub tony - dla towaru przeznaczonego do sprzedaży według masy.

Czynności kontrolne wykazały, iż ww. przedsiębiorca nie wykonał obowiązków wynikających z art. 4 ust. 1 ustawy o cenach w związku z § 4 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju.

W toku kontroli stwierdzono, iż przy 95 towarach na 100 losowo wybranych i sprawdzonych nie uwidoczniiono cen jednostkowych.

W odwołaniu strona podniosła, iż brak cen jednostkowych wynikał z jej niewiedzy. Ponadto strona wskazała, że do nałożenia kary finansowej konieczne jest niewykonanie obydwu obowiązków, a więc niezamieszczenia zarówno ceny, jak i ceny jednostkowej. Na produktach w sklepie były umieszczone ceny, zatem uznać według strony należy, że ewentualne naruszenie porządku prawnego nastąpiło jedynie w niewielkim stopniu.

Odnosząc się do zarzutów strony wskazanych w odwołaniu wskazać należy, iż przepisy ustawy o cenach są prawem powszechnie obowiązującym i dotyczą każdego przedsiębiorcy świadczącego usługi lub dokonującego sprzedaży detalicznej towarów. Nieznajomość przepisów nie zwalnia z obowiązku prawidłowego uwidaczniania cen i cen jednostkowych. Wskazać bowiem należy, że przepisy pomimo, iż pozostawiają pewien luz decyzyjny, co do technicznej formy uwidoczniania cen i cen jednostkowych jasno wskazują, że muszą być one uwidocznione w sposób jednoznaczny, umożliwiając porównanie cen.

W tym miejscu należy wyjaśnić, że cena jednostkowa to cena ustalona za jednostkę określonego towaru (usługi), którego ilość lub liczba jest wyrażona w jednostkach miar w rozumieniu przepisów o miarach (art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy o cenach). Cenę jednostkową umieszcza się w celu umożliwienia konsumentowi porównania towarów, które mogą być względem siebie substytutowe, ale sprzedawane są w różnych gramaturach lub ilościach.

W przedmiotowej sprawie strona nie podała cen jednostkowych przy 95 towarach. Niezrealizowanie tego obowiązku, zgodnie z art. 6 ust. 1 ww. ustawy, powoduje nałożenie kary pieniężnej w wysokości do 20 000 zł. Przepis ten nakazuje zatem wojewódzkiemu inspektorowi Inspekcji Handlowej wymierzyć karę pieniężną podmiotowi, który nie wykonuje obowiązku określonego w ww. przepisach, choćby naruszenie prawa miało charakter jednostkowy, a w trakcie kontroli przystąpiono do wykonywania zaleceń inspektorów i na dzień wszczęcia postępowania wszystkie nieprawidłowości były wyeliminowane. Ustęp 3 tego artykułu stanowi natomiast iż, przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej uwzględnia się stopień naruszenia obowiązków oraz dotychczasową działalność przedsiębiorcy, a także wielkość obrotów i przychodu.

Prezes UOKiK wskazuje, że celem ustawy o cenach jest ochrona konsumenta oraz prawidłowa konkurencja między przedsiębiorcami. Informacja dotycząca ceny i ceny jednostkowej służy właściwemu poinformowaniu o niej nabywcy, a także stwarza identyczne warunki dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą.

Twierdzenie strony, iż nałożenie kary jest zasadne wyłącznie w przypadku gdy nie ma zarówno cen jak i cen jednostkowych nie znajduje żadnego uzasadnienia. Brak którejkolwiek z cen (ponieważ jest obowiązek uwidaczniania obydwu) powoduje naruszenie przepisów ustawy o cenach, a w konsekwencji nałożenie kary pieniężnej.

Wskazać w tym miejscu należy, że cechą charakterystyczną sankcji administracyjnej, a taką właśnie jest kara pieniężna nakładana na podstawie przepisów ustawy o cenach, jest jej automatyczne stosowanie wobec podmiotu ponoszącego przypisaną mu obiektywną odpowiedzialność za naruszenie ciężących na nim obowiązków. Samo zaś stwierdzenie – udowodnienie faktu braku właściwej informacji w zakresie m.in. ceny usługi lub towaru, jest wystarczającą przesłanką do nałożenia kary pieniężnej. Nie ma przy tym znaczenia czy niedopełnienie obowiązku uwidocznienia cen w określony sposób nastąpiło z winy (umyślnej czy nieumyślnej) danego podmiotu, czy też nie. Dodatkowo wskazać należy, że ustawa nie przewiduje możliwości badania przez organ Inspekcji Handlowej istnienia winy, bądź jej braku po stronie podmiotu, u którego ujawniono nieprawidłowości. Zatem samo stwierdzenie w wyniku kontroli, że określony podmiot nie zrealizował ciężącego na nim obowiązku ustawowego powoduje konieczność nałożenia kary pieniężnej, która jest karą administracyjną.

Skuteczność kary przejawia się w możliwości jej nałożenia i wyegzekwowania. Żeby kara była odstrasżająca, jej wysokość powinna być dotkliwa dla przedsiębiorcy. Kara nałożona na podmiot musi także spełniać funkcję prewencyjną oraz dyscyplinująco-represyjną, tj. być ostrzeżeniem dla przedsiębiorcy, mającym na celu niedopuszczenie do powstania nieprawidłowości w przyszłości. Wymierzona kara powinna być przy tym proporcjonalna, to jest właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w obrocie dostępne były tylko towary i usługi opatrzone odpowiednimi informacjami na temat ich cen.

Wymierzając sankcję w niniejszej sprawie organ pierwszej instancji zasadnie posłużył się swobodnym uznaniem w granicach określonych prawem kryteriów oraz dopuszczalnych jej wysokości. Ustalając wysokość kary organ pierwszej instancji prawidłowo uwzględnił kryteria określone w art. 6 ust. 3 ustawy o cenach.

Mając na uwadze powyższe Prezes UOKiK uznaje, iż Mazowiecki WIIH wydał decyzję zgodną z obowiązującym stanem prawnym przy uwzględnieniu ustawowych wytycznych

wymiaru sankcji wskazanych w art. 6 ust. 3 ww. ustawy oraz wspomnianych wymogów ujętych w celach regulacji.

Wysokość kary pieniężnej ustalona na poziomie 3 000 zł jest, w ocenie organu drugiej instancji, kwotą optymalną realizującą zasady skutecznej, proporcjonalnej i odstraszałej kary ujętej w pomocniczo stosowanej legislacji unijnej tj. art. 8 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 98/6/WE z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom (Dz. U. L Nr 80 z 18.03.1998 r.). Należy ponadto stwierdzić, iż przepisy ustawy o cenach stanowią, iż wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej nakłada karę pieniężną w wysokości do 20 000 zł. Wymierzając sankcję w tym zakresie organ pierwszej instancji posługuje się swobodnym uznaniem w granicach określonych prawem kryteriów oraz wysokością, po dokonaniu oceny stwierdzonych nieprawidłowości oraz po uwzględnieniu przesłanek, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy o cenach.

Mając na uwadze powyższe, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie znalazł podstaw do obniżenia kary.

Rozpatrując odwołanie Prezes UOKiK zbadał także kwestię odstąpienia od nałożenia kary na podstawie art. 189 f § 1 pkt 1 Kpa.

Powyższy przepis wskazuje wprost jakie podstawowe przesłanki muszą zostać łącznie spełnione, aby organ mógł odstąpić od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestać na pouczeniu, gdy: waga naruszenia prawa jest znikoma, a strona zaprzestała naruszania prawa. W toku kontroli stwierdzono, że przy 95 towarach na 100 sprawdzonych (czyli prawie wszystkich) nie było cen jednostkowych. Trudno zatem uznać, iż waga naruszenia jest znikoma. Strona usunęła stwierdzone nieprawidłowości a zatem zaprzestała naruszania prawa. Aby mówić o spełnieniu tej przesłanki muszą wystąpić jej obydwa elementy łącznie, tj. naruszenie jest znikome a strona zaprzestała jego naruszenia. W tym przypadku wystąpiła tylko druga z nich. Zatem, mając powyższe na uwadze Prezes UOKiK nie znajduje podstaw dla zastosowania art. 189f pkt § 1 pkt 1Kpa.

Nie została spełniona również przesłanka z pkt 2 art. 189f § 1 Kpa, ponieważ nie była wydana przez inny uprawniony organ administracji publicznej prawomocna decyzja nakładająca na stronę za to samo zachowanie administracyjną karę pieniężną, jak również strona nie została prawomocnie ukarana za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe, czy też prawomocnie skazana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, a kara ta spełniałaby cele, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna.

Po przeanalizowaniu materiału dowodowego organ odwoławczy stwierdził, że w rozpatrywanej sprawie nie zaistniały również okoliczności, o których mowa w art. 189f § 2

Kpa. Okoliczności i waga naruszenia prawa nie budzą wątpliwości, co do istnienia przesłanek faktycznych uzasadniających nałożenie kary pieniężnej. Strona nie dopełniła obowiązków nałożonych na nią w art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach.

Mając powyższe na uwadze organ drugiej instancji nie znalazł podstaw do odstąpienia od nałożenia kary administracyjnej.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 Kpa organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje zaskarżoną decyzję w mocy. Należy przy tym podkreślić, że utrzymanie w mocy zaskarżonej decyzji jest konsekwencją dokonania przez organ drugiej instancji oceny, że decyzja organu pierwszej instancji była prawidłowa i co do istoty sprawy identyczna, jak decyzja podjęta przez organ drugiej instancji. Prezes UOKiK przychylił się tym samym do ustaleń poczynionych w toku postępowania przez organ pierwszej instancji oraz uznał, iż Mazowiecki WIIH zasadnie nałożył na przedsiębiorcę, karę pieniężną w wysokości 3 000 zł (słownie: trzy tysiące złotych), z tytułu naruszenia określonych w art. 4 ust. 1 ww. ustawy o cenach, obowiązku uwidaczniania cen towarów. Tym samym, decyzja Mazowieckiego WIIH z dnia 22 czerwca 2022 r. nr PO.110.C.49.2022.MW o wymierzeniu kary pieniężnej powinna pozostać w obrocie prawnym.

Stosownie do art. 7 ust. 1 i 3 ustawy o informowaniu o cenach, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy uiścić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Warszawie w terminie 7 dni od dnia, w którym decyzja o nałożeniu kary stanie się ostateczna.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu Ochrony i Konkurencji i Konsumentów orzekł jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie:

1. Decyzja jest ostateczna w toku instancji. W terminie 30 dni od jej doręczenia stronie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Skargę należy wnieść za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Pl. Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa.
2. Od skarg wszczynających postępowanie przed sądem administracyjnym od strony skarżącej pobierana jest opłata, tzw. wpis stosunkowy, zależny od wysokości należności pieniężnej objętej zaskarżonym aktem i wynosi:
 - 1) do 10.000 zł - 4 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 100 zł;
 - 2) ponad 10.000 zł do 50.000 zł - 3 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 400 zł;

- 3) ponad 50.000 zł do 100.000 zł - 2 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 1.500 zł;
 - 4) ponad 100.000 zł - 1 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 2.000 zł i nie więcej niż 100.000 zł.
3. W przypadku wniesienia od niniejszej decyzji skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, strona ma możliwość ubiegania się o przyznanie prawa pomocy. Prawo pomocy może być przyznane stronie na wniosek złożony przed wszczęciem postępowania lub w toku postępowania sądowoadministracyjnego. Wniosek ten jest wolny od opłat sądowych. Wniosek o przyznanie prawa pomocy należy złożyć do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

Z up. Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Anna Janiszewska
Zastępca Dyrektora
Departamentu Inspekcji Handlowej
/podpisano elektronicznie/